

In Memoriam

ЗА ПРОФ. ФИДАНА ДАСКАЛОВА
(15.01.1941 – 02.06.2020) –
С ПРЕКЛОНЕНИЕ И БЛАГОДАРНОСТ

Маргарита Колева

Югозападен университет „Неофит Рилски“

*„В началото бе Словото!“,
но в началото на всички Начала,
дори и на словото, е детството!
Ф. Даскалова*

Отиде си от нас проф. д-р Фидана Даскалова – необикновен човек и изключителен педагог. Нейната любима мисъл беше, че „в педагогиката всичко е казано, но нищо не е доказано“ (А. Бине). Затова тя през целия си живот на учен теоретично и практически изследваше най-трудните и нерешими проблеми на детството и образованието. И ни завеща мъдростта на себепознанието: „Да си изработим *усет за детството*, който винаги ще ни помага правилно да тълкуваме и прилагаме на практика научните факти и изводи, без да ги изопачаваме и опорочаваме, както и да намираме така необходимата *педагогическа мяра* в ползването на опита на другите, като се съобразяваме с нашите реалности, възможности и особености“.

Фидана Даскалова по бащина линия наследява фамилията „Даскалови“ от своя праядо, който е даскал още по „турско време“ – той има петима синове, които са образовани хора: лекар, учител, свещеник, чиновник, занаятчия. По майчина линия Фидана Даскалова е правнучка на известния в македонското революционно движение войвода дядо Илия Аргиров (Кърчовалията), който още 19-годишен става войвода на Демирхисарската чета.

Фидана Даскалова е достоен потомък на тези две забележителни български фамилии, като е предопределена да бъде модерен даскал-учен: родена е в 1941 г., на 15 януари, в с. Петрово, Благоевградско. През 1964 г. тя се дипломира с отличен успех във Философско-историческия факултет на СУ „Св. Климент Охридски“ – специалност „Педагогика“ с втора

специалност „Български език и литература“. В периода между 1965 г. до 1980 г. работи като научен сътрудник в Научноизследователския институт по педиатрия към Медицинската академия в София – тогава защитава дисертационен труд за доктор по педагогика на тема „Активизиране на говора и мисленето през втората година от живота на детето“. През 1980 г. с конкурс е избрана за доцент и започва работа в Софийския университет – филиал Благоевград, сега Югозападен университет „Неофит Рилски“, където работи до пенсионирането си. През 1994 г. е избрана за професор по методика на обучението по български език в детската градина. Два мандата е декан на Факултета по психология и предучилищна педагогика и ръководител на катедра „Предучилищна педагогика“. Тя е научен ръководител на пет успешно защитени докторски дисертации, на много дипломанти и детски учители, на студентска научна сесия „Детето – гениален лингвист“.

Проф. д-р Фидана Даскалова има над 250 научни и научнопопулярни статии в специализирания педагогически печат – „Психология“, „Проблеми на педиатрията“, „Предучилищно възпитание“, „Български език“, „Образование“, „Аз-буки“, „Здраве“ и др. Издава над 25 самостоятелни съчинения – монографии, студии и учебници, одобрени от МОН. На този щедър творчески фон специално трябва да се отбележат следните нейни трудове: „Методика на обучението по роден език в детската градина“ (1994); „Психологически основи на развиващото обучение по роден език в детската градина“ (1995); „Аз бях майка на вундеркинд. За ранното позитивно възпитание на свръхнадарените деца“ (2005); „Игра, общуване, език“ (1998); „Психопедагогика на ранното детство“ (2008); „Днешните и вечните проблеми на детството“ (2016); „Психолингвистика“ (2019) и др.

За своята високопрофесионална и всеотдайна обществена дейност проф. д-р Фидана Даскалова многократно е награждавана: орден „Кирил и Методи“ – II степен; „100 години предучилищно възпитание в България“; почетен знак на ЮЗУ „Неофит Рилски“ за принос в изграждането на Университета (2 пъти); Грамота от Главна редакция на педагогическите издания към МОН; Грамота на МОН за концепция за предучилищно образование „Детски свят“ (1990) и др.

В творческото си завещание към нас, нейните последователи и приятели, проф. д-р Фидана Даскалова оптимистично обявява своето доверие в детето: „**ДЕТСТВОТО** – поетите ще го сравнят със сияйното слънце, с утринната роса, с разпукващата се пъпка на цвета, с безоблачното небе, със старта на излитания самолет, с усмивката на безгрижното лице! Отдавна детето е заело много важно място не само в поезията, но и в науката. Всяка наука го вижда по своему... Общо за всички науки – децата са бъдещето на света. И този свят ще бъде такъв, какъвто го създадат те“ (2016).

А ние ще се опитаме да оправдаем нейното доверие и ще продължим да се трудим децата да бъдат научени как да създават бъдещия свят на знанието и доброто.

**FOR PROF. DR. FIDANA DASKALOVA (15.01.1941 – 02.06.2020) –
WITH ADHESION AND THANKSGIVING**

✉ **Prof. Dr. Margarita Koleva**
South-West University “Neofit Rilski”
Blagoevgrad, Bulgaria
E-mail: koleva_margarita@abv.bg